

CB 13.003 ONDERZOEK FLORA EN FAUNA DIJKTRAJECT HEEL

*Hoogwaterbeschermingsprogramma
Noordelijke Maasvallei*

Datum: 27-03-2019

Kenmerk (SP): 10949

Versienummer: 4

Status: 100%

In opdracht van

**waterschap
limburg**

INHOUDSOPGAVE

1. Inleiding	4
1.1 Aanleiding en doel	4
1.2 Activiteiten en uitgangspunten.....	4
1.3 Leeswijzer.....	5
2 Plangebied en afbakening onderzoeksgebied	6
2.1 Plangebied DR78 Heel.....	6
2.2 Plangebied Sleybeek	7
2.3 Onderzoeksgebied dijktraject Heel.....	7
3 Scope veldonderzoeken	9
4 Methode veldonderzoeken	11
4.1 Uitgangspunten.....	11
4.2 Methode per soortgroep	11
4.3 Uitgevoerde bezoeken	14
5 Resultaten	16
5.1 Vleermuizen	16
5.1.1 Gewone dwergvleermuis	16
5.1.2 Gewone grootoorvleermuis.....	17
5.1.3 Laatvlieger	18
5.1.4 Rosse vleermuis	19
5.1.5 Ruige dwergvleermuis.....	19
5.1.6 Watervleermuis.....	21
5.1.7 Baardvleermuis <i>spec.</i>	22
5.2 Samenvatting vleermuizen: essentieel leefgebied	22
5.2 Bever	24
5.3 Eekhoorn	25
5.4 Waterspitsmuis	25
5.5 Vogels met jaarrond beschermde nesten.....	26
5.6 Vogels, overige soorten	27
5.7 Alpenwatersalamander.....	27
5.8 Planten	27
6 Conclusies	28

HWBP Noordelijke Maasvallei

6.1	Vastgestelde soorten en functies dijktraject Heel exclusief het toegevoegde deel.....	28
6.2	Beschermstatus soorten	28
6.3	Uitgesloten soorten en functies.....	29
6.4	Geplande vervolgonderzoeken 2019	29
	Gehanteerde bronnen	30

1. Inleiding

1.1 Aanleiding en doel

Het Waterschap Limburg (WL) heeft de ambitie binnen een korte doorlooptijd 11 dijktringen te versterken om in 2020 het achterland tegen hoogwater te kunnen beschermen. Voor deze ambitieuze planning hebben Arcadis en Witteveen+Bos de capaciteit en kennis gebundeld in Ingenieursbureau Maasvallei (IBM).

In het kader van de versterkingsopgave is door middel van een bureaustudie inzicht verkregen in de aanwezige (basis)informatie voor het thema ecologie (in relatie tot de Wet natuurbescherming, verder Wnb). Op basis hiervan is beoordeeld welke nadere inventarisaties noodzakelijk waren naar beschermde soorten. Deze onderzoeken zijn uitgevoerd in 2017 en 2018 (jaarrond onderzoek). Op basis hiervan zijn per dijktraject de voor de toetsing aan de Wnb noodzakelijke gegevens inzichtelijk en kan indien noodzakelijk een ontheffing Wnb worden aangevraagd (soortbescherming).

De Sleybeek loopt voor een deel door het onderzoeksgebied van dijktraject Heel. Het watersysteem in Heel is complex, vervlochten met het systeem in Thorn en heeft door vele wijzigingen gedurende de jaren een sterk 'gekunsteld' karakter. De Sleybeek loopt direct achter de waterkering en de waterkwaliteit als gevolg van lozingen vanuit de RWZI is slecht. De integrale aanpak zorgt voor verbetering en vereenvoudiging van het gehele systeem. Aanvullend op de flora- en fauna-onderzoeken voor dijktraject Heel, zijn daarom ook flora- en fauna-onderzoeken met betrekking tot de Sleybeek uitgevoerd. Gezien de overlap van beide onderzoeksgebieden, voor dijktraject Heel en de Sleybeek zijn de resultaten van het onderzoek in dit rapport niet gescheiden gepresenteerd (d.w.z. er is geen apart hoofdstuk voor de Sleybeek opgenomen).

In augustus 2018 is een ontbrekend deel van de Sleybeek toegevoegd als onderzoeksgebied. Dit onderzoek loopt nog t/m juli 2019. De resultaten hiervan worden opgenomen in een aanvullende rapportage.

Het doel van deze rapportage is het weergeven van de resultaten van het onderzoek flora en fauna ten behoeve van het dijktraject Heel.

1.2 Activiteiten en uitgangspunten

Activiteiten

In de Bureaustudie flora en fauna / ecologie inclusief plan van aanpak voor vervolg (IBM, 2017; CB 01.005) is de basisinformatie op het gebied van natuur (flora en fauna) voor dijktraject Heel opgenomen op basis van de volgende in 2016 uitgevoerde activiteiten:

- Raadplegen NDFF (Nationale Database Flora en Fauna) en databases van andere vrij op internet verkrijgbare verspreidingsgegevens en analyse op voorkomen van de beschermde soorten van de Wnb.
- Uitvoeren van een oriënterend veldbezoek in 2016.

Nagegaan is of er aanvullende gegevens beschikbaar zijn uit het project Stroomlijn of op de webviewer van de provincie Limburg. Dit bleek niet het geval.

In deze rapportage zijn de methode, resultaten en conclusies opgenomen van het uitgevoerde jaarrond onderzoek voor dijktraject Heel.

Uitgangspunten

Het onderzoeksgebied voor de flora- en fauna-onderzoeken is beperkt tot de directe omgeving van de tracés, waarbij ervan is uitgegaan dat effecten zich ook afspelen in de directe omgeving van de tracés.

Dit rapport is een weergave van de resultaten van het onderzoek (en gaat in op eventueel nog aanwezige leemten).

1.3 Leeswijzer

Hoofdstuk 2 beschrijft het plangebied voor DR78 Heel en het gehanteerde onderzoeksgebied. In hoofdstuk 3 de scope voor de veldonderzoeken opgenomen. De gebruikte methoden voor de flora- en fauna-onderzoeken is beschreven in hoofdstuk 4. Hoofdstuk 5 geeft de resultaten van de flora- en fauna-onderzoeken in het onderzoeksgebied voor dijktraject Heel en de Sleybeek. Hoofdstuk 6 geeft conclusies en aanbevelingen voor het vervolgtraject. Bij de conclusies zijn eventuele leemtes in het onderzoek expliciet aangegeven.

2 Plangebied en afbakening onderzoeksgebied

2.1 Plangebied DR78 Heel

Het VKA voor DR78 Heel is weergegeven in Figuur 1.

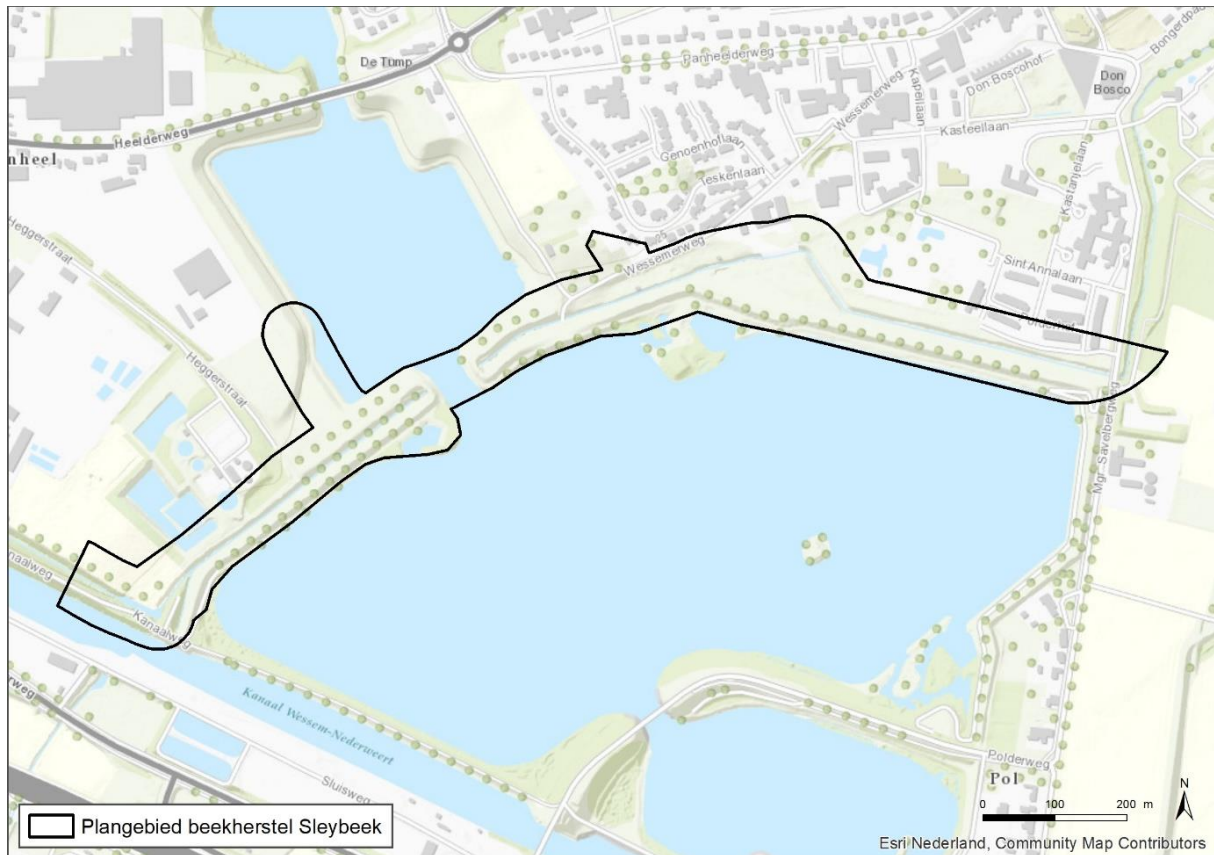
Figuur 1: Plangebied en VKA Heel

2.2 Plangebied Sleybeek

Het plangebied voor de Sleybeek is weergegeven in Figuur 2.

Figuur 2: Plangebied Sleybeek

2.3 Onderzoeksgebied dijktraject Heel

Het onderzoeksgebied voor de flora- en fauna-onderzoeken is vastgesteld in overleg met het planteam. Voor Heel (project uit tranche 1) wordt het VKA onderzocht met een aangrenzende zone gerelateerd aan de geplande werkzaamheden. Het voor dit onderzoek gehanteerde onderzoeksgebied is weergegeven in Figuur 3.

Bij de begrenzing van het onderzoeksgebied zijn de volgende uitgangspunten gehanteerd:

- De basis is het VKA Heel conform de voorkeur van de Stuurgroep d.d. 25 oktober 2017.
- Langs de lijnen van het vastgestelde VKA is een bufferzone opgenomen van 25 meter aan weerszijden langs het dijktraject (50 meter in totaal).

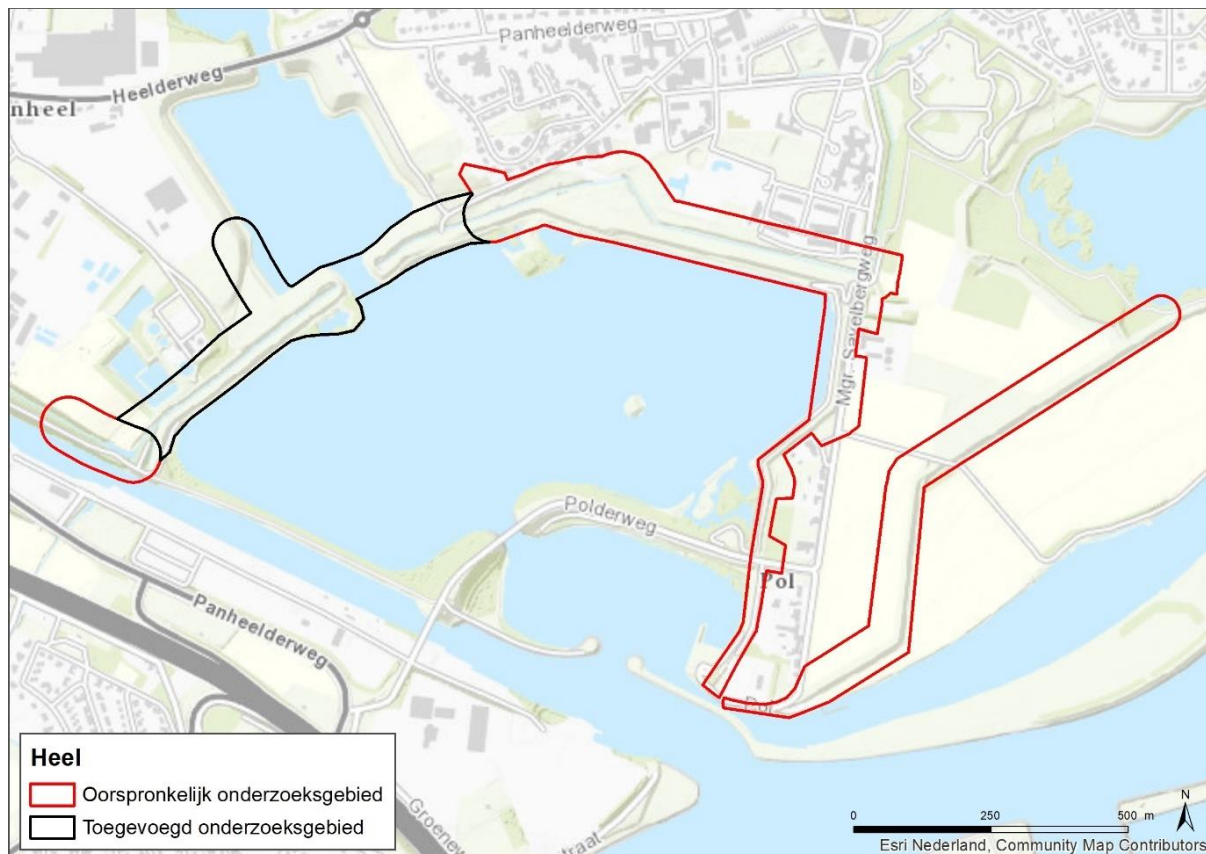
Wijzigingen lopende de onderzoeken

In maart en juni 2018 zijn in afstemming met het planteam wijzigingen doorgevoerd in het onderzoeksgebied. Dit betreft zowel afgevalen delen, nieuw opgenomen delen en lokale wijzigingen in de oorspronkelijk begrenzing van het onderzoeksgebied. Het oorspronkelijke onderzoeksgebied waarmee begin 2018 is gestart is rood omlijnd in figuur 3. Samenvattend:

- Afgevalen: stukje rond kasteel Heel en noordwestelijk alternatief langs de Sleybeek.
- Toegevoegd: Sleybeek tussen Kanaal Wessem-Nederweert en Heel (zwarte begrenzing in

Figuur 3). De resultaten hiervan worden opgenomen in een aanvullende rapportage. Het veldwerk voor het toegevoegde deel is gestart op 1 augustus 2018 en loopt t/m 31 juli 2019. De resultaten konden derhalve slechts voor een klein deel worden meegenomen in deze rapportage. Najaar 2019 verschijnt een afzonderlijke rapportage met de resultaten voor de Sleybeek met de nu nog ontbrekende gegevens.

Figuur 3: Onderzoeksgebied Heel. Het toegevoegde (zwart-omlijnde) deel is nog onvolledig onderzocht (loopt t/m juli 2019). In najaar 2019 volgt hiervoor een separate rapportage

Beschrijving onderzoeksgebied (karakteristieken)

Het onderzoeksgebied loopt globaal vanaf het kanaal Wessem-Nederweert rond de Maasplas Polderveld langs de Sleybeek onder Heel langs, langs Pol naar de Maas bij de kanaalmonding van De Slaag. Vanaf hier loopt het onderzoeksgebied langs de dijk richting noordoost en eindigt dan bij de Sint Annabeemden ten zuidoosten van Heel. Voor een deel volgt het tracé dus de Sleybeek.

Het zuidelijk deel bij bedrijventerrein Panheel is bebost dan wel begroeid met hoge bomen met ondergroei. De Sleybeek ligt hier diep, ingedijkt. Meer richting Heel is sprake van grasland langs de oevers. Ook tussen Heel en de Maasplas is sprake van hoge bomen met ondergroei. Het oostelijke tracédeel loopt door open uiterwaardengebied, met weilanden. Bij de aansluiting op de Maaskolk is ook sprake van opgaande begroeiing.

3 Scope veldonderzoeken

In het rapport Bureaustudie flora en fauna/ecologie inclusief plan van aanpak voor vervolg (IBM, 2017; CB 01.005) is voor verschillende soortgroepen geconstateerd dat beschermde soorten mogelijk op of rond het tracé voorkomen, of dat de aanwezigheid van beschermde soorten niet valt uit te sluiten. Om met voldoende zekerheid de effecten van de aanpassingen van het tracé op beschermde soorten vast te stellen, is in de bureaustudie geadviseerd de volgende soortgerichte onderzoeken uit te voeren:

- Soortgericht onderzoek vleermuizen indien bomen met potentieel geschikte verblijfplaatsen (holten en scheuren) worden gekapt of gebouwen worden gesloopt;
- Soortgericht onderzoek naar eekhoorn, indien bomen waarin (mogelijke) eekhoornnesten worden gekapt;
- Soortgericht onderzoek bever;
- Soortgericht onderzoek naar broedende, algemeen voorkomende vogels is alleen noodzakelijk indien gedurende het broedseizoen wordt gestart met werkzaamheden.
- Inventarisatie van jaarrond beschermde nesten is nodig binnen de (nader te bepalen) verstoringscontour van de werkzaamheden.

In juni 2018 is geconstateerd dat het deel van de waterkering dat de status van primaire kering verliest ontbrak, nl. tussen bedrijventerrein Panheel en Heel (Figuur 2). Hiervoor is een bureauonderzoek opgesteld (IBM, 2018). Jaarrond onderzoek wordt hier aanvullend uitgevoerd van 1 september 2018 t/m 30 augustus 2019 (de resultaten hiervan zijn geen onderdeel van deze rapportage).

Op basis van het vastgestelde VKA is nog onduidelijk in hoeverre bomen langs het tracé worden gekapt. Hierom is volledig onderzoek uitgevoerd naar vleermuizen en jaarrond beschermde vogelsoorten.

Tijdens de uitgevoerde bezoeken aan het onderzoeksgebied is vastgesteld dat aanvullend hierop andere beschermde soorten zijn te verwachten, op basis van waarnemingen, sporen, dan wel aanwezig geschikt habitat. Hierop is het geplande onderzoek uitgebreid. Aanvullend op de scope in de bureaustudie zijn onderzocht:

- Beschermde plantensoorten, mn. grote leeuwenklauw
- Alpenwatersalamander
- Waterspitsmuis

De volledige scope van de flora- en fauna-onderzoeken voor het dijktraject Heel is opgenomen in Tabel 1.

Tabel 1: Scope flora- en fauna-onderzoeken dijktraject Heel

Onderzochte soortgroepen	Onderzochte soorten
Vleermuizen	Alle soorten
Grondgebonden zoogdieren	Eekhoorn, bever, waterspitsmuis
Vogels – soorten met jaarrond beschermde nesten	Roofvogels en uilen
Amfibieën	Alpenwatersalamander

HWBP Noordelijke Maasvallei

Onderzochte soortgroepen	Onderzochte soorten
Vleermuizen	Alle soorten
Grondgebonden zoogdieren	Eekhoorn, bever, waterspitsmuis
Planten	Grote leeuwenklauw

4 Methode veldonderzoeken

4.1 Uitgangspunten

De volgende uitgangspunten zijn gehanteerd voor de flora- en fauna-onderzoeken:

- Er worden (vooralsnog) geen gebouwen gesloopt. Derhalve is geen soortgericht onderzoek uitgevoerd naar verblijfplaatsen in gebouwen van vleermuizen, jaarrond beschermde vogelsoorten en steenmarter. Mocht dit alsnog aan de orde zijn, dan zal het soortgericht onderzoek in een latere fase worden gestart.
- Nergens is uitgesloten dat bomen in de onderzoeksgebieden kunnen worden gekapt, zodat alle geschikte bomen voor vleermuisverblijfplaatsen en jaarrond beschermde nesten van broedvogels zijn onderzocht.
- Veldonderzoeken worden uitgevoerd conform de daartoe opgestelde onderzoeksprotocollen van Netwerk Groene Bureaus.
- Veldonderzoeken vinden zoveel mogelijk plaats vanaf de openbare weg. Indien het betreden van particuliere percelen noodzakelijk is, is hier vooraf toestemming voor gevraagd.

4.2 Methode per soortgroep

In deze paragraaf is per soortgroep de gehanteerde methode voor het veldwerk beschreven. Voor de flora- en fauna-onderzoeken zijn de Soortonderzoeksprotocollen van het Netwerk Groene Bureaus (2017a) en het Vleermuisprotocol (NGB & Zoogdiervereniging, 2017b) gehanteerd. In deze gevallen is deze methode kort samengevat. Voor soorten waarvoor geen protocollen beschikbaar zijn, is de voor dit onderzoek gehanteerde methode beschreven.

Vleermuizen

Voor vleermuizen is het Vleermuisprotocol (NGB & Zoogdiervereniging, 2017b) toegepast. Dit betekent 2 najaarsbezoeken (paarverblijven en indicaties voor massawinterverblijven) en 3 voorjaarsbezoeken (zomerverblijven, kraamverblijven). Gestart is in september 2017 met de tweede najaarsronde. In een toegevoegde winterronde (december 2017-januari 2018) zijn alle bomen met holttes die potentiële vleermuisverblijfplaatsen kunnen bevatten in kaart gebracht. Op basis van de hiermee opgedane veldkennis is het onderzoeksgebied onderverdeeld in deelgebieden. Daarop is een nadere planning voor de resterende veldbezoeken opgesteld, uitgaande van verblijfplaatsonderzoek bij de in kaart gebrachte potentiële verblijfplaatsen in bomen en onderzoek naar foerageergebieden en vliegroutes. Het onderzoek is uitgevoerd met een Petterson D240x en geluidsopname-apparatuur (Batlogger M van Elekon). De opnames zijn na de veldbezoeken nader geanalyseerd.

Eekhoorn

Tijdens de winterronde in december 2017-januari 2018 zijn aanwezige nesten in kaart gebracht alsmede aanwezige individuen en sporen. In mei 2018 is een tweede ronde uitgevoerd ter controle van aanwezigheid van eekhoorns bij de vastgestelde nesten. Eekhoorns bouwen nesten in bomen die vooral in de winter, wanneer er geen blad aan de bomen zit, goed waarneembaar zijn. Het nest is bolvormig, zo groot als een voetbal en heeft een doorsnede van 30 tot 50 cm. Het wordt op minstens 5 meter boven de grond gebouwd. Van binnen zijn de nesten bekleed met zacht materiaal zoals bast, gras, mos of wol. Soms gebruiken ze ook boomholten, oude kraaien- of eksternesten of grote nestkasten als nestplaats. Naast één hoofdnest

zijn ook vijf tot zes kleinere 'reservenesten' in gebruik. Soms bouwen eekhoorns nesten hoog in de boomkroon. Daardoor kan verwarring met ekster ontstaan, maar de eekhoorn gebruikt twijgen met bladeren en deze takken zijn dunner dan de takken die eksters doorgaans gebruiken. Eekhoorns zijn overdag actief zodat ze tamelijk makkelijk zijn waar te nemen. In de winter zijn nesten in loofbomen goed waar te nemen door de doorzichtige boomkroon.

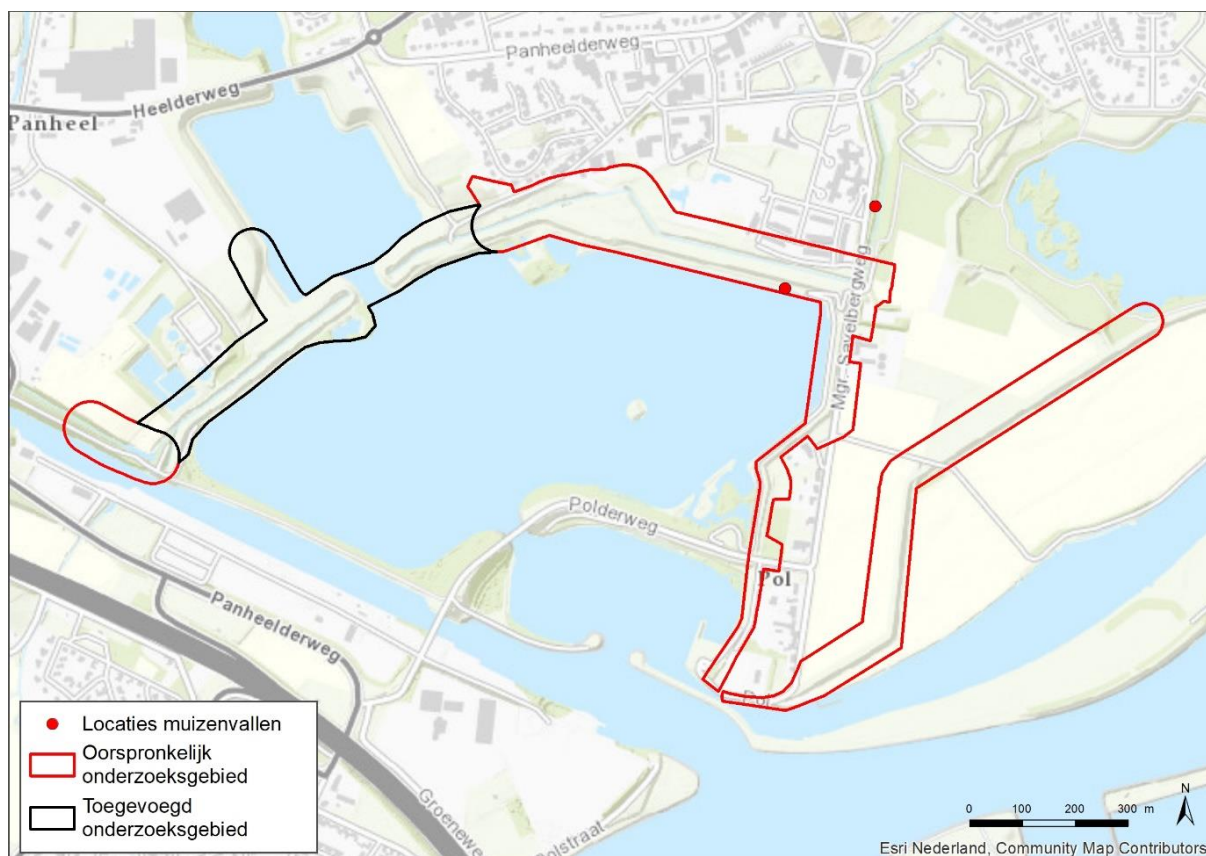
Bever

Aangenomen kan worden dat er geen bevers in het gebied aanwezig zijn als er geen actieve beversporen zijn aangetroffen bij twee inventarisatieronden uitgevoerd door een beverdeskundige in een potentieel geschikt gebied. Eén van deze veldbezoeken moet in het bladerloze seizoen, bij voorkeur maart - april, plaatsvinden en de andere enkele maanden later in het begin van de zomer.

Waterspitsmuis

In september zijn de dichtheden van waterspitsmuizen het grootst en is de trefkans het hoogst. In deze maand zijn zes controles noodzakelijk op basis van het onderzoeksprotocol van de Zoogdiervereniging. De vallen zijn geplaatst in twee raaien van tien gepaarde (dus totaal twintig) vallen) op twee vooraf geselecteerde locaties met geschikt habitat langs de Sleybeek en de Maasplas (Figuur 4). De afstand tussen de gepaarde vallen per raai bedroeg tien meter. De vallen zijn vijf dagen voor aanvang van het vangen in het veld gezet met lokvoer en hooi. De vallen staan dan nog niet op scherp, zodat ze niet dichtvallen als dieren naar binnen lopen. Op deze manier konden de muizen aan de nieuwe elementen in het leefgebied wennen. Vervolgens zijn de vallen op scherp gezet en zijn de vallen gedurende drie dagen en drie nachten zes maal gecontroleerd, voor ze weer zijn weggehaald. Eén locatie buiten het rood omlijnde gebied is de meest geschikte locatie voor waterspitsmuis, maar ligt uiteindelijk in het afgevalen deel van het onderzoeksgebied.

Figuur 4: Plaatsing raaien met life-traps in het onderzoeksgebied Sleybeek

Vogels met jaarrond beschermde nesten

Tijdens de winterronde in december 2017-januari 2018 zijn aanwezige nesten in kaart gebracht, die mogelijk in gebruik konden zijn van roofvogels. In vier voorjaarsrondes in maart, april (twee) en mei zijn deze nesten gecontroleerd op broedende roofvogels.

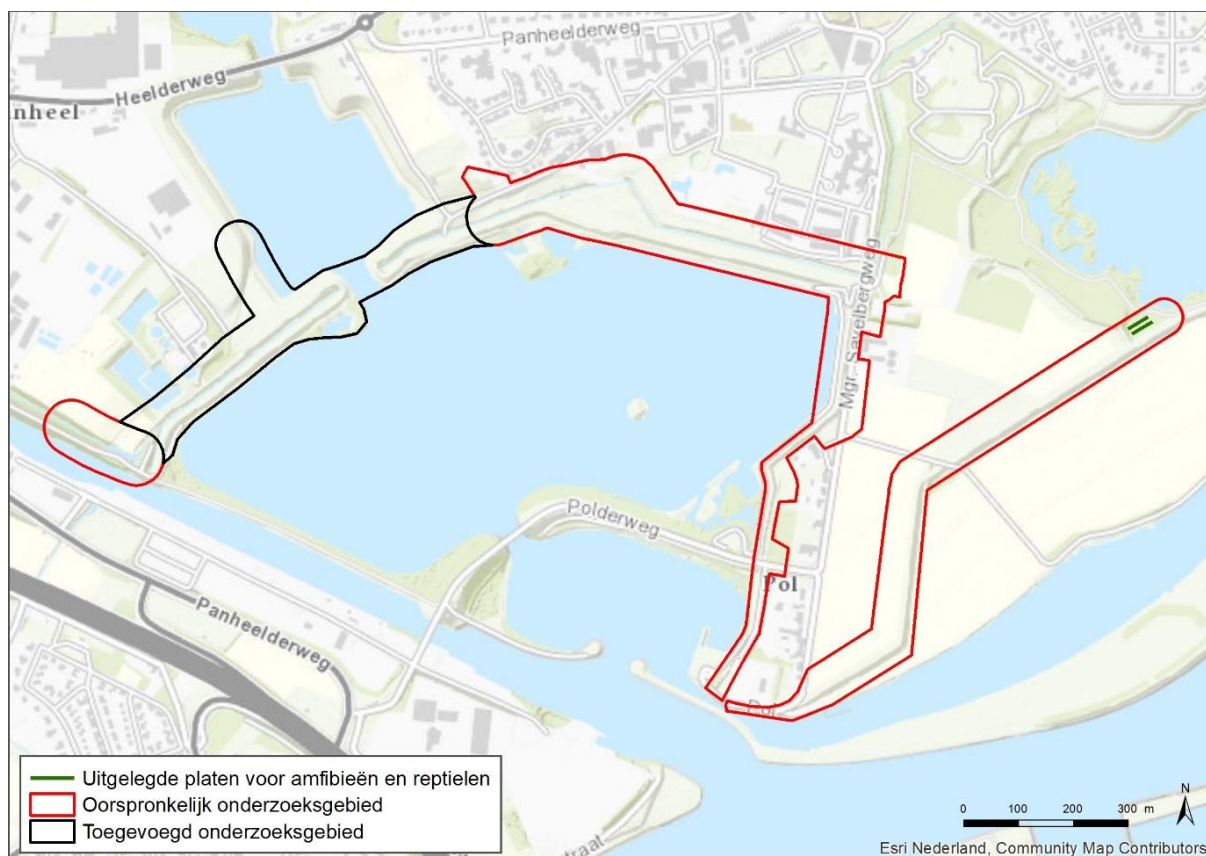
Voor uilen zijn van 15 maart t/m 15 mei 3 rondes gehouden in vooraf geselecteerde geschikte leefgebieden binnen het onderzoeksgebied. Hierbij is, indien geen roepende uilen werden gehoord, geluid afgespeeld van steenuil, ransuil, bosuil en kerkuil om een reactie uit te lokken. Op basis van de waarnemingen zijn aanwezige territoria aangegeven. Daarnaast zijn de aanwezige uilenkasten in kaart gebracht.

Alpenwatersalamander

Begin 2018 is landbiotoop van alpenwatersalamander geconstateerd. In april 2018 zijn hier platen uitgelegd. Deze zijn in de periode tussen mei en augustus 2018 vier keer gecontroleerd door middel van het draaien van de platen.

Figuur 5: Uitgelegde platen

Planten

In het potentiële projectgebied is gericht gezocht naar beschermde plantensoorten. Hierbij zijn potentiële tracés afgelopen op de aanwezigheid van beschermde plantensoorten. Er zijn een vroege en een late ronde uitgevoerd. De vroege ronde heeft plaatsgevonden eind april/begin mei. De tweede ronde heeft plaatsgevonden in augustus. Bij voorkeur had de tweede ronde plaatsgevonden eind juni/begin juli, maar in juni zijn de tracés gemaaid. Daarom is gekozen om voorafgaand aan de maaironde in september de tweede ronde uit te voeren. Het feit dat het waterschap in juni maait geeft wel aan wat de kans is op verschillende beschermde plantensoorten: de kans op aanwezigheid is kleiner, omdat deze gemaaid worden in de bloeiperiode.

4.3 Uitgevoerde bezoeken

In Tabel 2 zijn de uitgevoerde rondes voor alle soortgroepen opgenomen.

Tabel 2: Uitgevoerde bezoeken Heel

Soort(groep)	Ronde	Datum
Bever	1	21 december 2017
	2	17 januari 2018
	3	12 maart 2018
Das	1	21 december 2017
	2	17 januari 2018
	3	12 maart 2018

HWBP Noordelijke Maasvallei

Eekhoorn	1	21 december 2017
	2	12 maart 2018
	3	15 mei 2018
Waterspitsmuis	6 vallen controles	10 t/m 13 september 2018
Vleermuizen	1	26 september 2017
	2	9 juli 2018
	3	5 augustus 2018
	4	15/16/17/21 augustus 2018
	5	26 september 2017
Roofvogels	1	21 december 2017
	2	17 januari 2018
	3	12 maart 2018
	4	15 mei 2018
Steenuil / uilen	1	13 februari 2018
	2	8 maart 2018
	3	20 maart 2018
Amfibieën	1 Uitleggen platen	12 april 2018
	2	2 mei 2018
	3	30 mei 2018
	4	1 augustus 2018
	5 Weghalen platen	29 augustus 2018
Planten	1	3 mei 2018
	2	10 augustus 2018

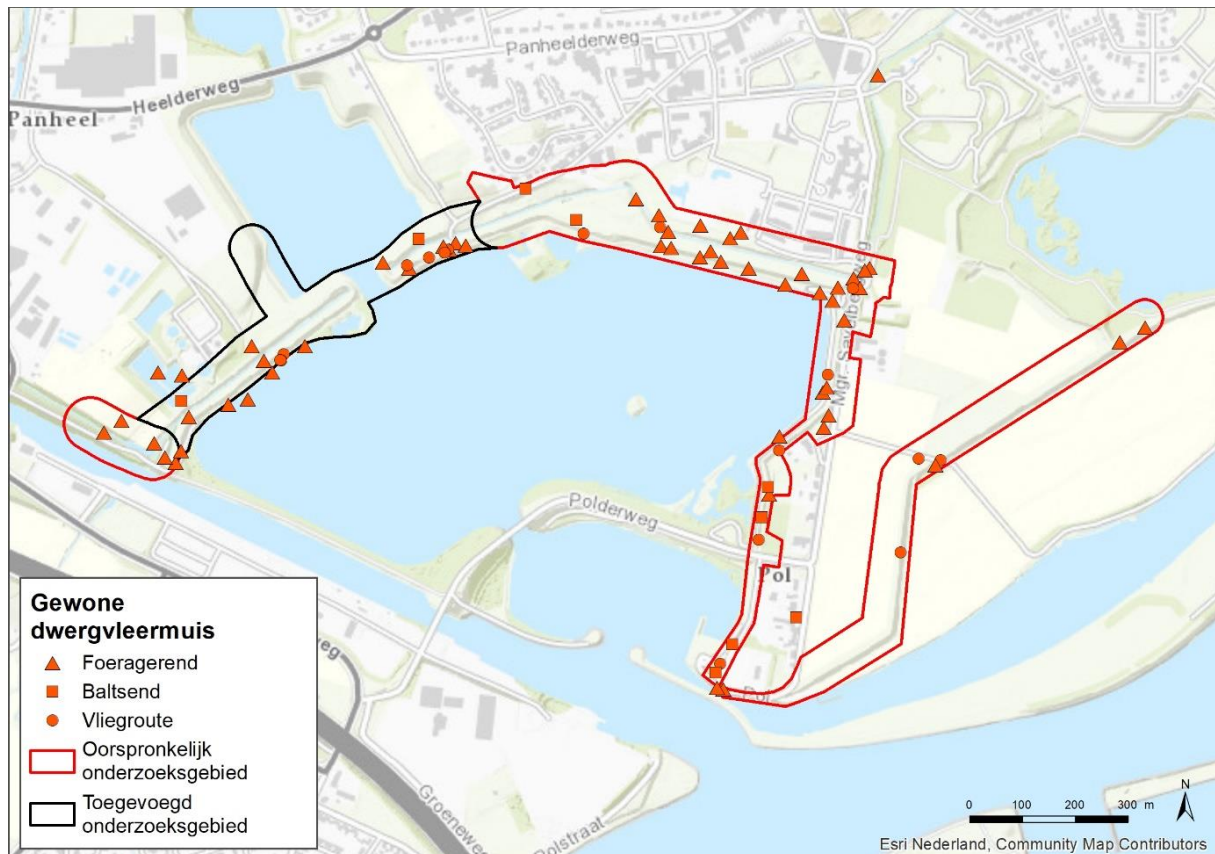
5 Resultaten

5.1 Vleermuizen

Het vleermuisonderzoek is nog niet volledig afgerond voor het toegevoegde onderzoeksgebied. In december 2017 zijn in het oorspronkelijke onderzoeksgebied potentiële verblijfplaatsen in bomen in kaart gebracht. Op acht locaties zijn 16 potentiële verblijfplaatsen aangetroffen, met name langs de Sleybeek en in het bos aan de zuid-westrand van de oostelijke Maasplas Polderveld. Tijdens het veldwerk zijn deze potentiële verblijfplaatsen gericht bezocht om te controleren of sprake is van daadwerkelijk gebruik door vleermuizen.

5.1.1 Gewone dwergvleermuis

Totaal 81 waarnemingen, foeragerend, baltsend, overvliegend en op vliegroute. Er zijn geen verblijfplaatsen aangetroffen. De waarnemingen concentreren zich in de westelijke tak van het onderzoeksgebied. In de oostelijke tak zijn weinig vleermuizen waargenomen (Figuur 6).

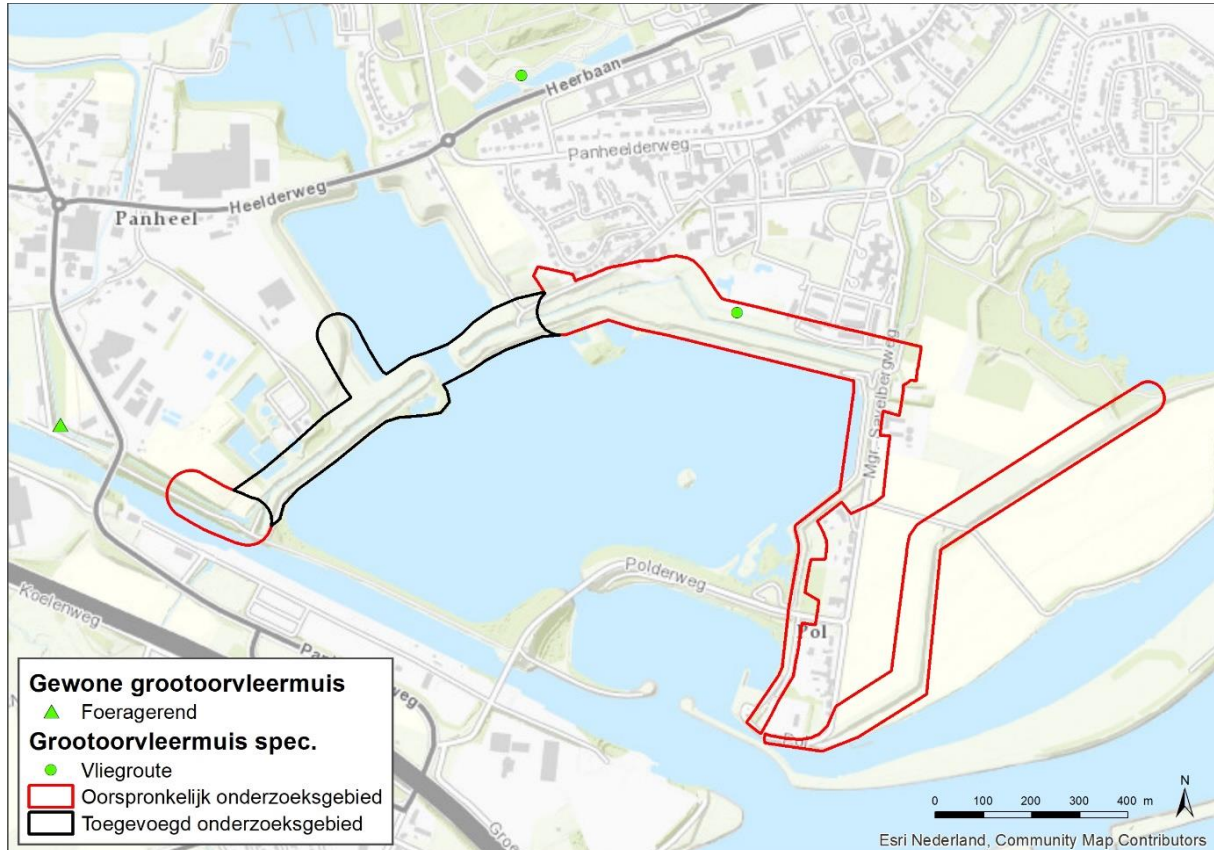

Figuur 6: Waarnemingen gewone dwergvleermuis

5.1.2 Gewone grootoorvleermuis

Er is een waarneming gedaan van een foeragerende gewone grootoorvleermuis buiten het onderzoeksgebied. Daarnaast zijn twee waarnemingen gedaan van een overvliegende grootoorvleermuis *spec.*, waarvan één binnen het onderzoeksgebied net ten zuiden van Heel (Figuur 7).

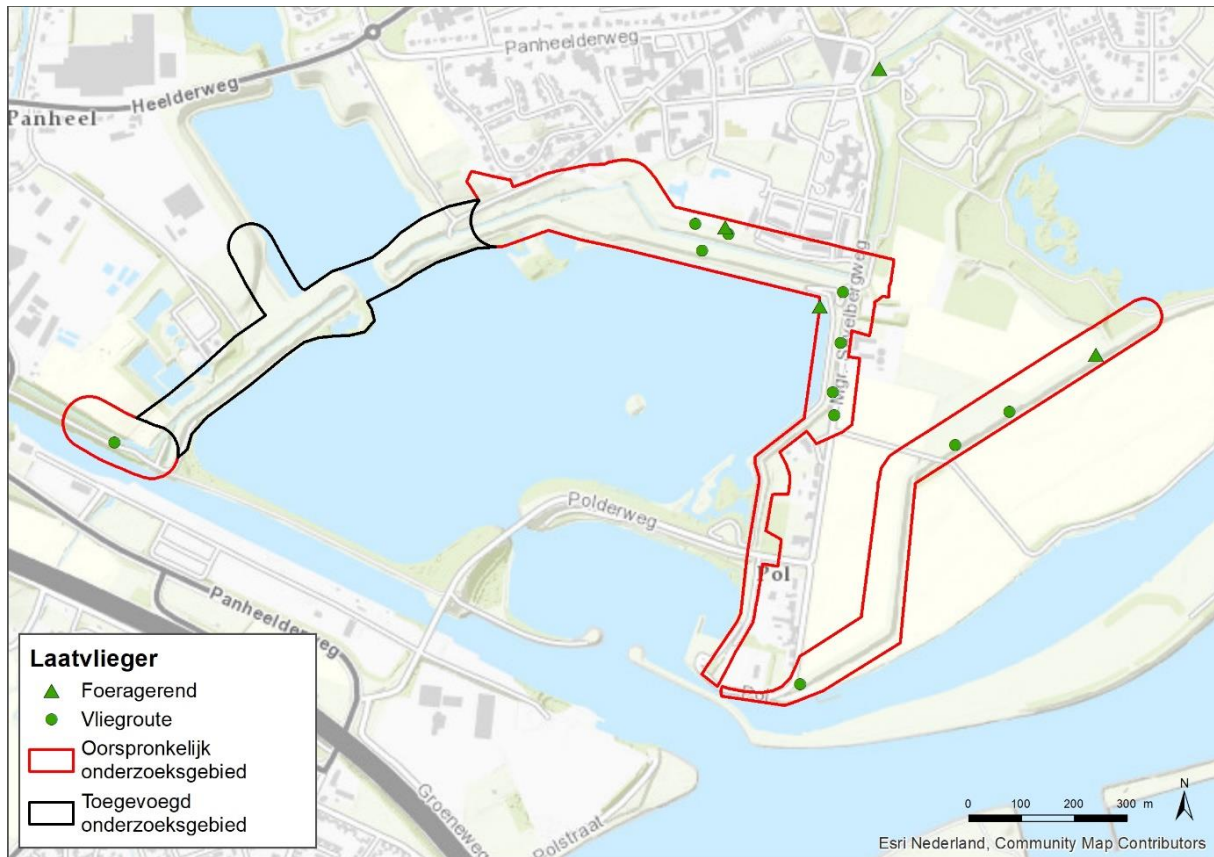
Figuur 7: Waarnemingen gewone grootoorvleermuis en grootoorvleermuis *spec.*

5.1.3 Laatvlieger

Totaal 15 waarnemingen, van foeragerende en overvliegende dieren (Figuur 8).

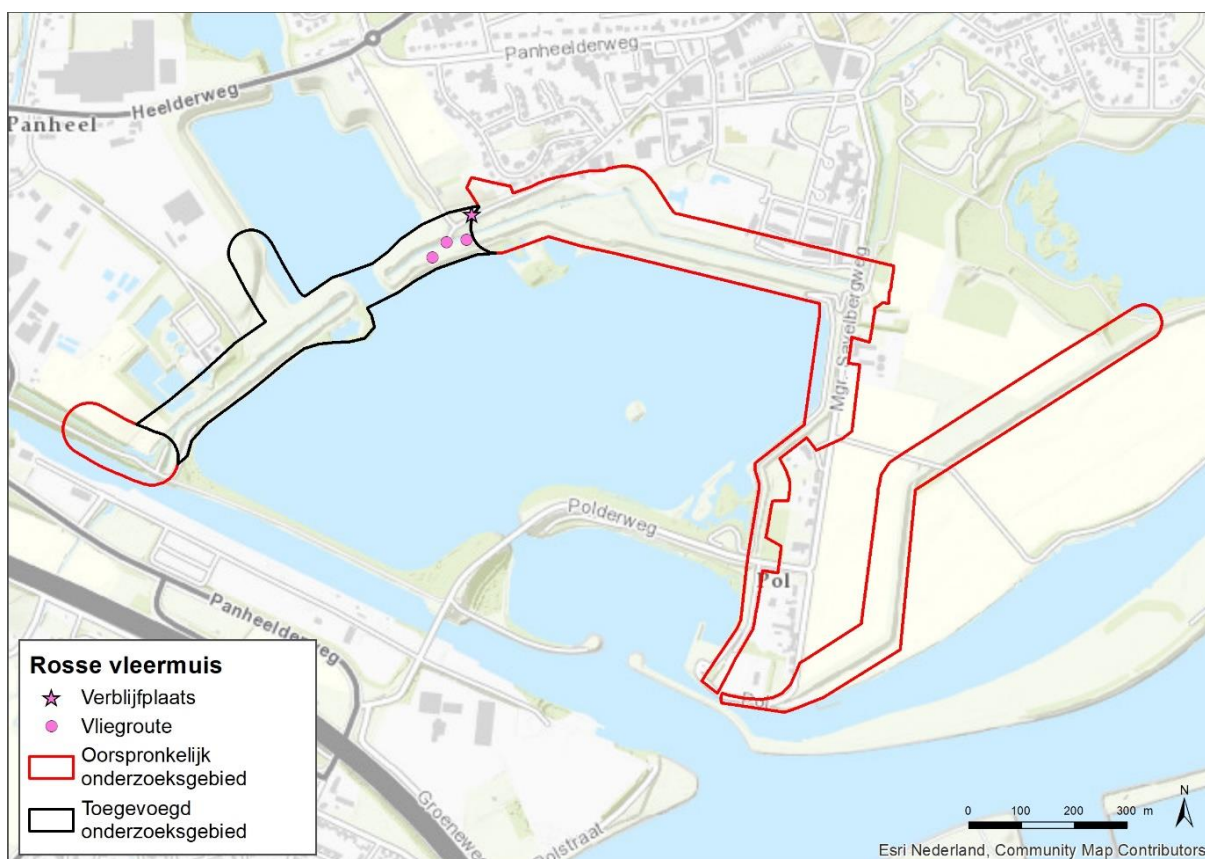
Figuur 8: Waarnemingen laatvlieger

5.1.4 Rosse vleermuis

Totaal vier waarnemingen, één verblijfplaats in een boom ten zuiden van Heel (Wessemerweg) en drie overvliegende dieren (Figuur 9).

Figuur 9: Waarnemingen rosse vleermuis

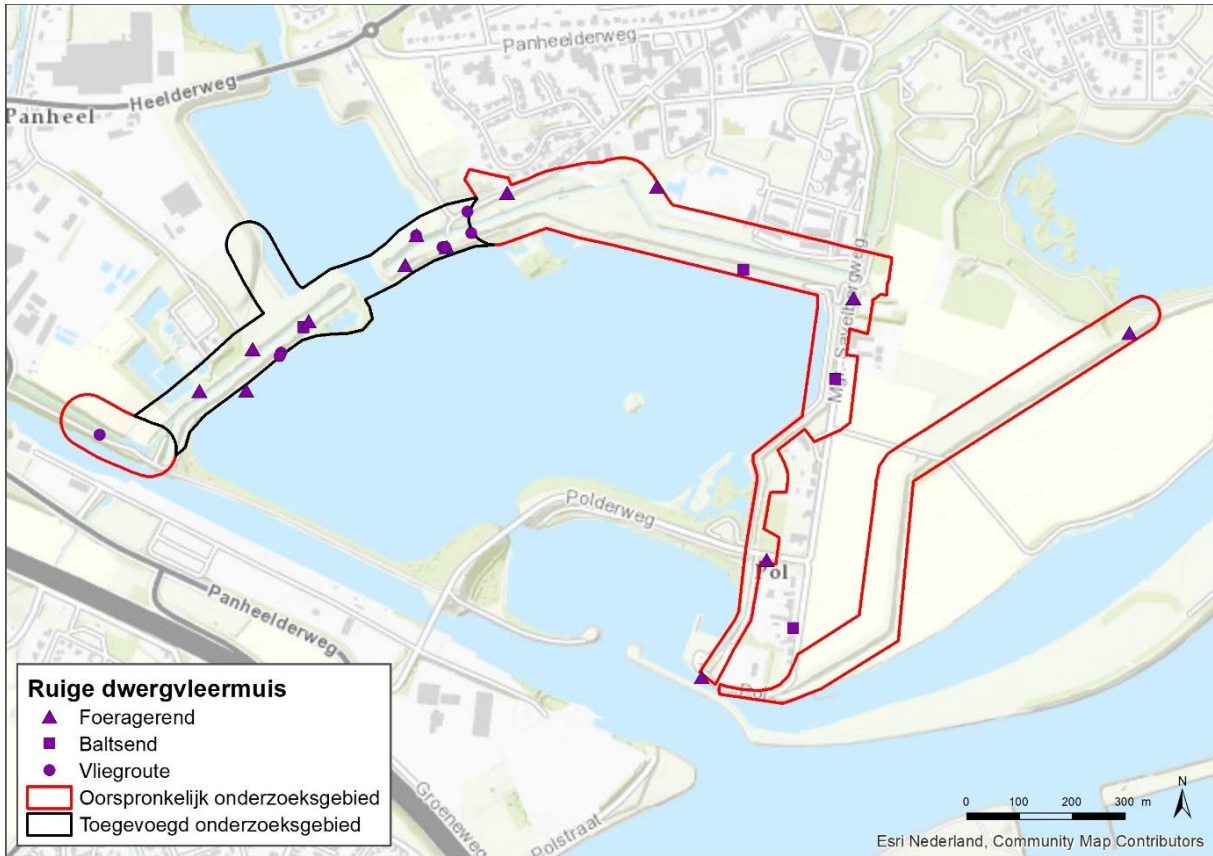
5.1.5 Ruige dwergvleermuis

Totaal 25 waarnemingen van foeragerende, overvliegende en baltsende dieren (Figuur 10).

Baltsende ruige dwergvleermuizen zitten veelal in bomen. De paarverblijfplaatsen zijn waarschijnlijk aanwezig in bomen nabij de waarnemingslocaties. De exacte verblijfplaatsen zijn niet achterhaald.

HWBP Noordelijke Maasvallei

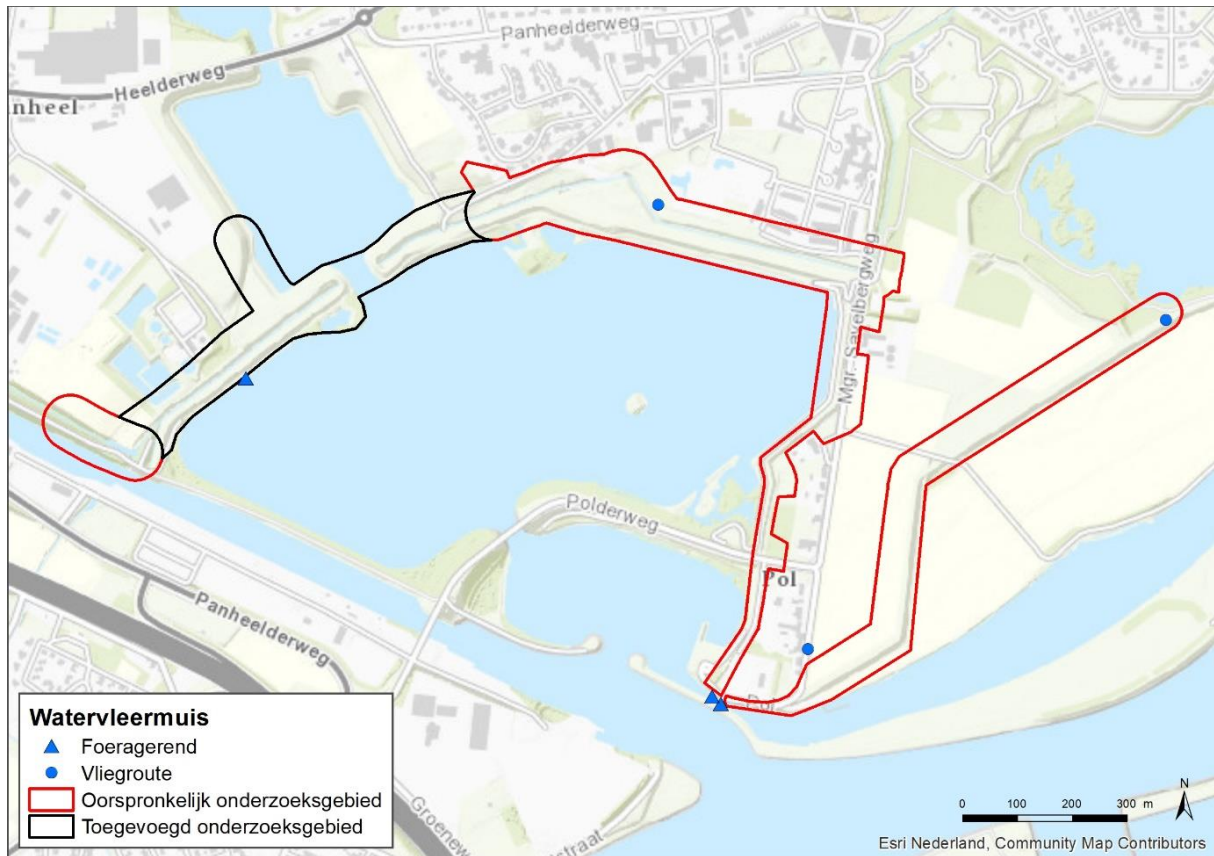

Figuur 10: Waarnemingen ruige dwergvleermuis

5.1.6 Watervleermuis

Totaal zes waarnemingen, van foeragerende en overvliegende dieren (Figuur 11), waarbij een verblijfplaats in de directe omgeving wordt vermoed. De exacte locatie van de verblijfplaats is niet vastgesteld.

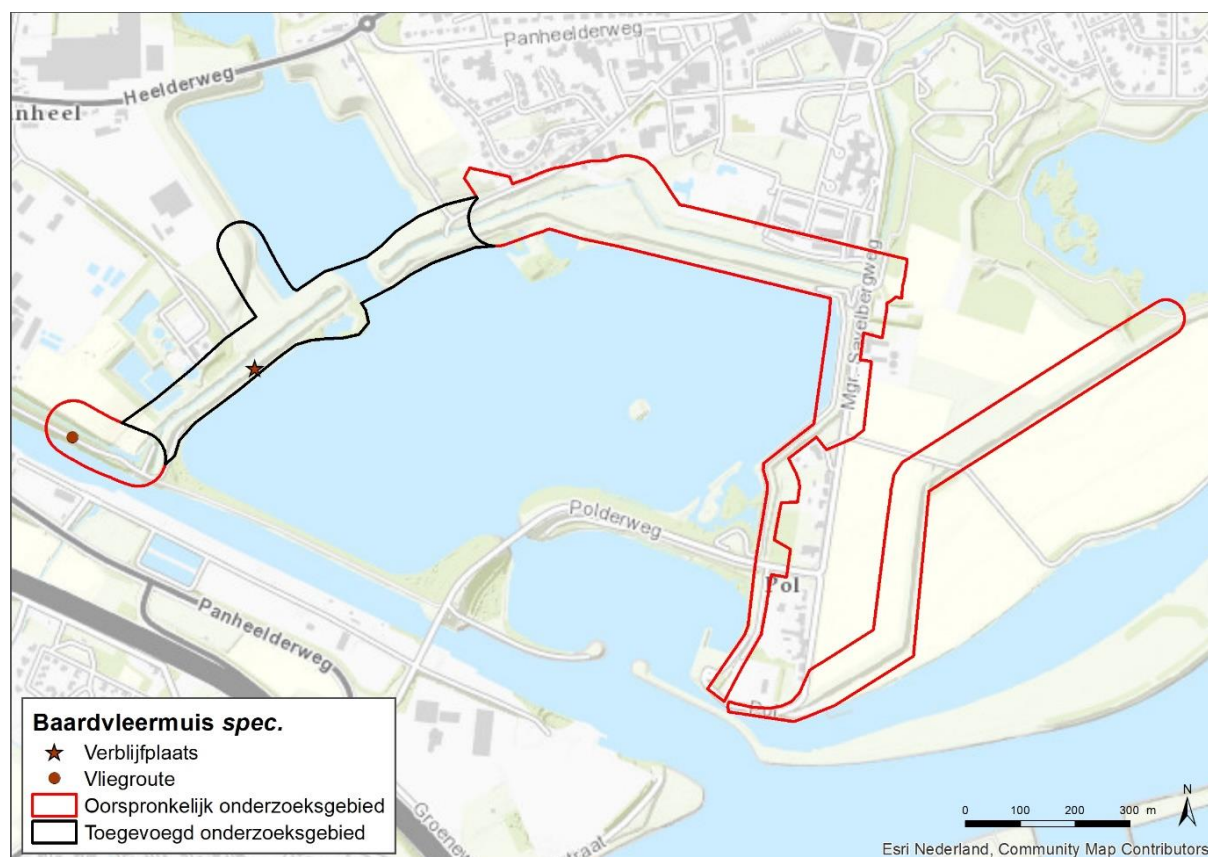
Figuur 11: Waarnemingen watervleermuis

5.1.7 Baardvleermuis *spec.*

Er is één verblijfplaats gevonden langs de Sleybeek met twee constant rondvliegende dieren. De verblijfplaats is aangetroffen in een populier met stamdikte 50-60 cm. Daarnaast is er een waarneming gedaan van een overvliegende baardvleermuis *spec.* (Figuur 12).

Figuur 12: Waarneming baardvleermuis *spec.*

5.2 Samenvatting vleermuizen: essentieel leefgebied

Op basis van de hiervoor beschreven waarnemingen is hieronder per soort aangegeven wat essentiële verblijfplaatsen en foerageergebieden zijn:

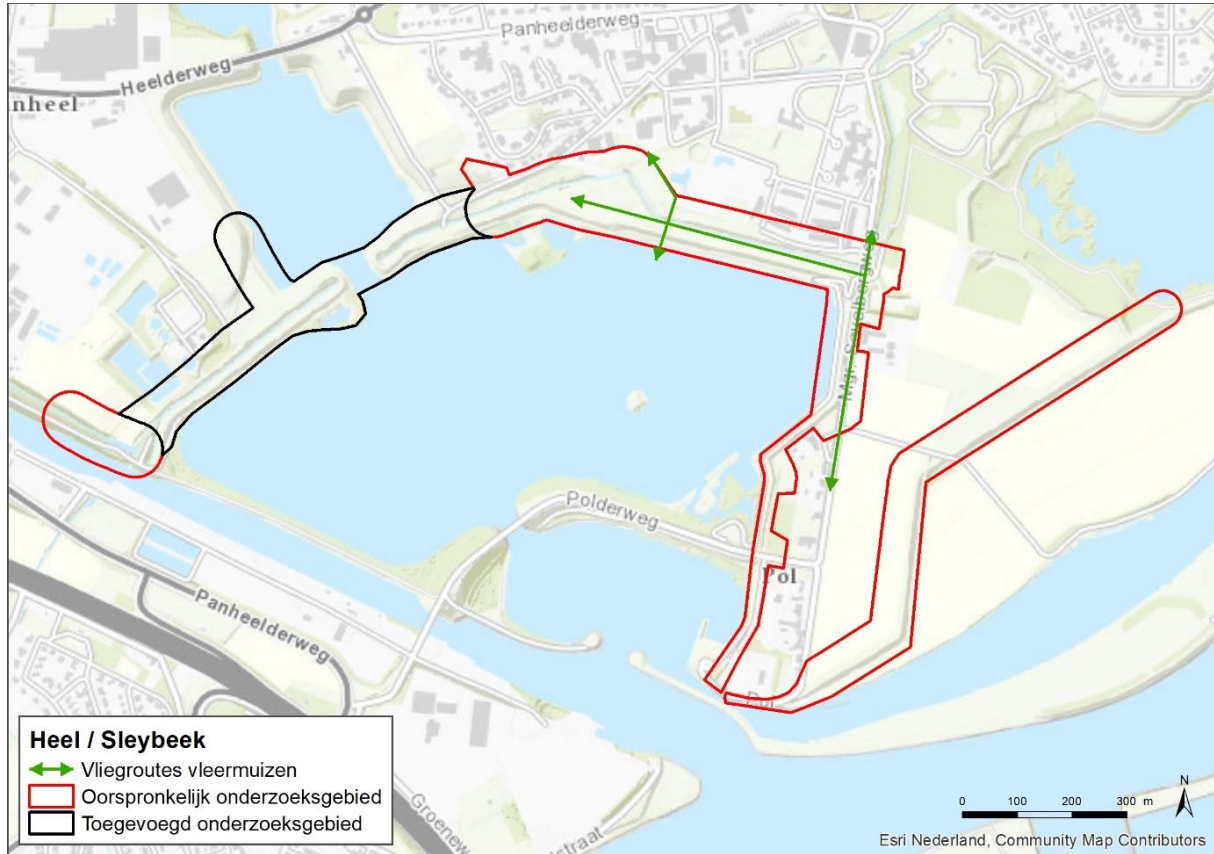
- Gewone en ruige dwergvleermuis: vrijwel het gehele onderzoeksgebied rondom de plas, dus met als oostgrens de Mgr. Savelbergweg. Het deel ten oosten daarvan (de uiterwaard langs de dijk) is niet of nauwelijks van belang.
- Gewone grootoorvleermuis: zuidrand Heel.
- Laatvlieger: zuidrand Heel (verblijfplaats waarschijnlijk in het dorp). Laatvliegers bestrijken een groot gebied om te foerageren, als vliegrouete ook het kanaal bij Panheel (plangebied is geen essentieel leefgebied).
- Rosse vleermuis: de locatie met de verblijfplaats is essentieel, de aangegeven vliegrouete ligt daar dichtbij. Rosse vleermuizen bestrijken een groot gebied om te foerageren (plangebied is geen essentieel leefgebied).
- Watervleermuis: er zijn wel indicaties van vliegroutes, maar niet van verblijfplaatsen. Die zijn naar verwachting buiten het onderzoeksgebied in oudere bomen. De hele plas / al het open

water is essentieel foerageergebied.

- Baardvleermuis: de locatie met de verblijfplaats is essentieel en daarbij het omliggende bosgebied (foerageergebied).

In Figuur 13 zijn de vastgestelde essentiële vliegroutes van vleermuizen in het onderzoeksgebied weergegeven. Deze lopen langs de zuidrand van Heel en langs de Mgr. Savelbergweg.

Figuur 13: Essentiële vliegroutes vleermuizen

5.2 Bever

Op 21 december 2017 zijn twee burchten gevonden ten zuiden van de Sint Annalaan. Daarnaast zijn vijf burchten gevonden verspreid langs de Sleybeek richting het noorden, in het afgevalen deel van het onderzoeksgebied. Er zijn veel vraatsporen aangetroffen op een veelheid aan locaties, uitreesporen en een beverdam (Figuur 14). Naar verwachting zijn de beide gevonden burchten geen hoofdverblijfplaatsen. Het zijn relatief kleine burchten, de omgeving is niet volledig kaal, er is nog relatief veel opslag, er zijn her en der wat vraatsporen, maar zeker niet intensief. De verwachting is dat de hoofdverblijfplaats op het eiland in de plas ligt. Daar is geen onderzoek uitgevoerd. De oever van de plas ter plaatse van de gevonden burchten is essentieel leefgebied, gezien het feit dat dit de meest rustige kant betreft waar weinig verstoring plaatsvindt. Er wordt hier frequent gefoerageerd.

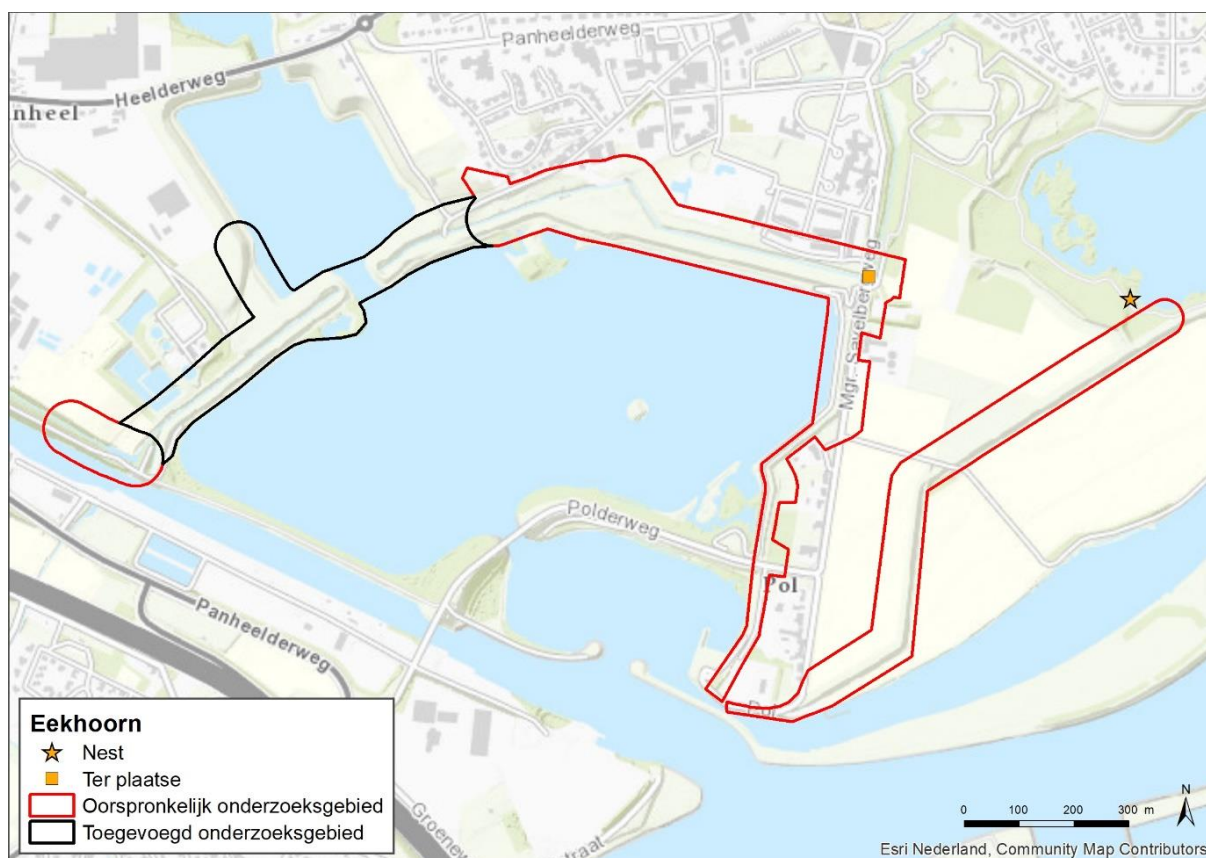

Figuur 14: Waarnemingen bever

5.3 Eekhoorn

Er is één nest vastgesteld, net buiten het onderzoeksgebied en één waarneming van een eekhoorn tussen de woningen aan de Polderhof in Heel en de Mgr. Savelbergweg (Figuur 15).

Figuur 15: Waarnemingen eekhoorn

5.4 Waterspitsmuis

Het vallenonderzoek leverde geen vangsten op van de waterspitsmuis. In Polderveld zijn uitsluitend bosmuis en rosse woelmuis gevangen, langs de Sleybeek uitsluitend bosspitsmuizen *spec.* (Tabel 3).

Tabel 3: Muizenvangst langs de Sleybeek

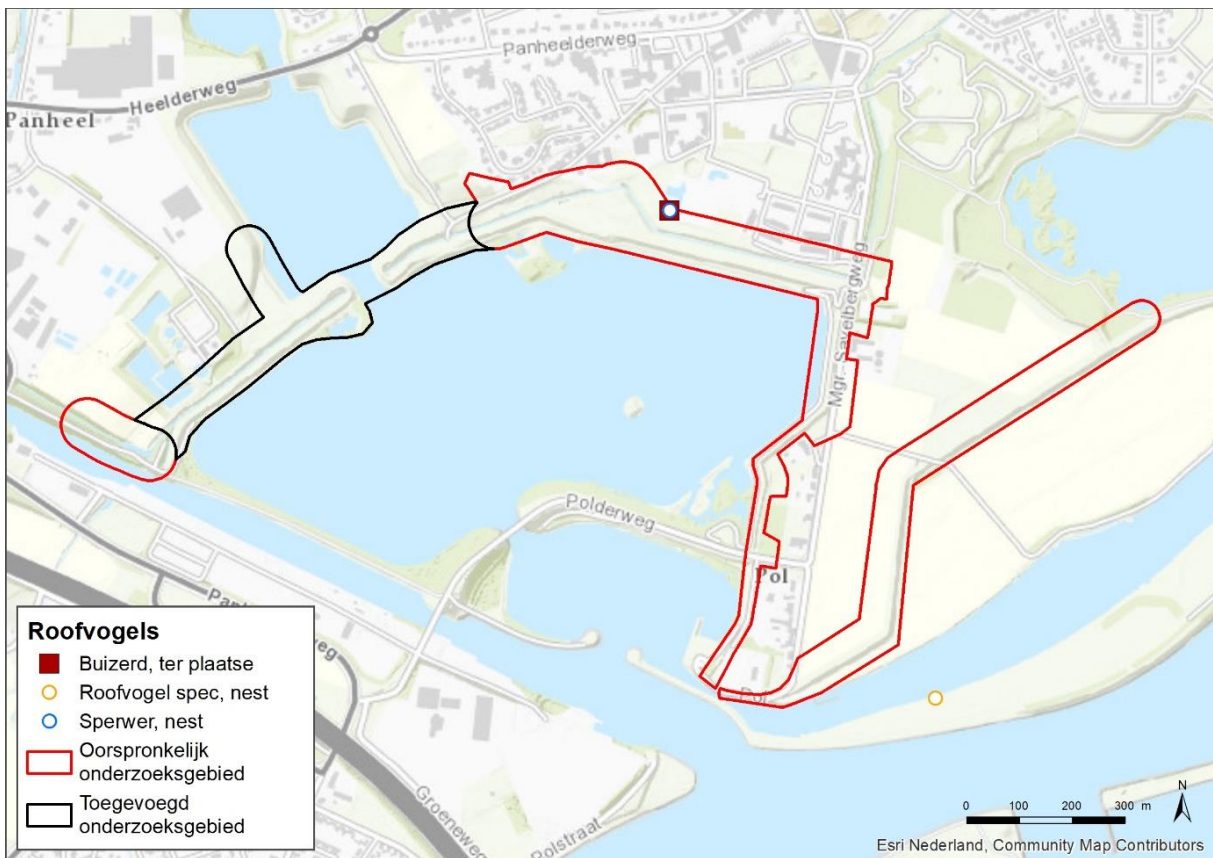
Deelgebied	Datum	Ronde	Bosmuis	Rosse woelmuis	Bosspitsmuis <i>spec.</i>
Polderveld	10 september 2018	avond		1	
	11 september 2018	ochtend	7	1	
	11 september 2018	avond		1	
	12 september 2018	ochtend	8	1	
	12 september 2018	avond			
	13 september 2018	ochtend	5		
Sleybeek	10 september 2018	avond			
	11 september 2018	ochtend			2
	11 september 2018	avond			

	12 september 2018	ochtend			1
	12 september 2018	avond			1
	13 september 2018	ochtend			2

5.5 Vogels met jaarrond beschermde nesten

- Roofvogel *spec.*: één nest buiten het onderzoeksgebied (op schiereiland, zuidoost).
- Bosuil: één territorium in het afgevalen deel van het onderzoeksgebied.
- Steenuil: in de uiterwaarden van de Maas is optimaal en potentieel geschikt leefgebied aanwezig. Er is een geschikte schuur aangetroffen en een steenuilenkast. In de periode 15 februari t/m 15 april is hier nader onderzoek naar gedaan, maar er zijn tijdens de drie bezoeken geen steenuilen gehoord. Er is daarom geen sprake van aanwezig territoria van steenuil.

Figuur 16: Waarnemingen roofvogels, Sperwer: (mogelijk) nest, zie tekst.

5.6 Vogels, overige soorten

Een ijsvogel is in zijn territorium aangetroffen langs het vervallen deel van de Sleybeek, net buiten het plangebied bij de Mgr. Savelbergweg.

Overige soorten: er zijn waarnemingen van grote bonte specht (holte in appelboom) en grote gele kwikstaart (overvliegend).

5.7 Alpenwatersalamander

Er zijn geen waarnemingen van beschermde amfibieën. De uitgelegde platen leverden op enkele gewone padden na geen resultaten op.

5.8 Planten

Er zijn geen beschermde plantensoorten aangetroffen.

6 Conclusies

Het veldonderzoek in het toegevoegde deel van het onderzoeksgebied (figuur 2) loopt nog t/m juli 2019. Van deze soortgroep zijn in dit hoofdstuk daarom voorlopige conclusies opgenomen. Najaar 2019 verschijnt een afzonderlijke rapportage met de resultaten voor de Sleybeek met de nu nog ontbrekende gegevens.

6.1 Vastgestelde soorten en functies dijktraject Heel exclusief het toegevoegde deel

In het onderzoeksgebied is de aanwezigheid vastgesteld van de volgende beschermde soorten en functies (Figuur 2):

- Bever: twee burchten, foerageergebied.
- Baardvleermuis *spec.*: verblijfplaats.
- Eekhoorn: foerageergebied, nest net buiten het onderzoeksgebied.
- Gewone dwergvleermuis: foerageergebied, baltsgebied, vliegroute. Verblijfplaatsen zijn nog niet vastgesteld, onderzoek loopt deels nog.
- Grootoorvleermuis *spec.*: vliegroute, onderzoek loopt deels nog.
- Laativlieger: foerageergebied en vliegroute, onderzoek loopt deels nog.
- Rosse vleermuis: verblijfplaats en vliegroute, onderzoek loopt deels nog.
- Ruige dwergvleermuis: foerageergebied, baltsgebied, vliegroute, onderzoek loopt deels nog. De vermoedelijke paarverblijven bevinden zich in bomen nabij de waarnemingen van baltsende dieren.
- Watervleermuis: mogelijke verblijfplaats (niet gevonden), foerageergebied, vliegroute, onderzoek loopt deels nog.
- Sperwer: jaarrond beschermd nest (waarschijnlijk).

In het toegevoegde deel van het onderzoeksgebied is nog onvolledig onderzoek uitgevoerd (gestart 1 augustus 2018).

6.2 Beschermstatus soorten

In de Wnb is onderscheid gemaakt tussen Habitatrichtlijnsoort (HR), Vogelrichtlijnsoort (VR) en 'andere soort'. Bij 'andere soorten', ofwel Nationaal beschermde soorten, is onderscheid gemaakt tussen Bijlage A (fauna) en B (flora)-soorten. Als gevolg van de decentralisatie van de natuurwetgeving is de provincie sinds januari 2017 in de meeste gevallen het Bevoegd Gezag ten aanzien van de Wnb. Door de provincie Limburg is bepaald dat voor het verstoren en/of in sommige gevallen het verdrijven of zo mogelijk vangen van een aantal soorten en het opzettelijk beschadigen of vernielen van de vaste verblijfplaats of rustplaats van een aantal soorten, in het kader van een ruimtelijk ontwikkeling of beheer en onderhoud, een vrijstelling geldt. De provincie Limburg heeft een vrijstelling bij ruimtelijke ingrepen verleend voor soorten als hazelworm, levendbarende hagedis, eekhoorn en steenmarter. De vrijstelling geldt alleen buiten de gevoelige periode van deze soorten. Aangezien op voorhand niet vaststaat dat alleen buiten de gevoelige periode zal worden gewerkt, is de aanwezigheid van deze soorten nader onderzocht. Tevens is rekening gehouden met de bepalingen in de Beleidsregels ten behoeve van de passieve soortenbescherming onder de Wet natuurbescherming in Limburg (GS Limburg, 2017).

De beschermingsstatus van de op dit dijktraject vastgestelde soorten is als volgt:

- Bever: HR-soort
- Baardvleermuis *spec.*: HR-soort

- Eekhoorn: overige soorten, vrijstelling provincie Limburg in maart, april en juli tot en met september
- Gewone dwergvleermuis: HR-soort
- Grootoorvleermuis *spec.*: HR-soort
- Laatvlieger: HR-soort
- Rosse vleermuis: HR-soort
- Ruige dwergvleermuis: HR-soort
- Watervleermuis: HR-soort
- Sperwer: VR-soort

6.3 Uitgesloten soorten en functies

Niet aangetroffen in het onderzoeksgebied en derhalve uitgesloten zijn:

- Waterspitsmuis.
- Buizerd: er zijn geen jaarrond beschermde nesten aangetroffen.
- Overige roofvogels en uilen.
- Strikt beschermde amfibieën.
- Strikt beschermde planten.

6.4 Geplande vervolgonderzoeken 2019

- Toegevoegde deel onderzoeksgebied: hier is gestart op 1 augustus 2018. Dit onderzoek is pas daadwerkelijk afgerond voor alle soort(groep)en in de zomer van 2019.

GEHANTEERDE BRONNEN

- Arcadis, 2016. Activiteitenplan Stroomlijn Maas, cluster 1, 2 en 3. Projectnummer: C01041.000136.0100, referentie: 078805030 0.6.
- GS van Limburg, 2017. Beleidsregels ten behoeve van de passieve soortenbescherming onder de Wet natuurbescherming in Limburg. Provinciaal blad nr. 5634. 6 december 2017.
- IBM, 2017. Bureaustudie flora en fauna/ecologie inclusief plan van aanpak voor vervolg Hoogwaterbeschermingsprogramma. Noordelijke Maasvallei. Waterschap Limburg / Ingenieursbureau Maasvallei, rapportnummer CB 01.005.
- NGB, 2017a. Soortinventarisatieprotocollen in het kader van de Wet natuurbescherming (versie juli 2017).
- NGB, 2017b. Vleermuisprotocol, 2017.

Websites

- NDFF. <https://ndff-ecogrid.nl/>
- www.verspreidingsatlas.nl

